

ประกาศสภามหาวิทยาลัยทักษิณ
เรื่อง หลักการและนโยบายการบัญชี

โดยที่เห็นเป็นการสมควรกำหนดหลักการและนโยบายการบัญชี จึงอาศัยอำนาจตาม
ความในมาตรา ๒๒ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยทักษิณ พ.ศ. ๒๕๕๑ ประกอบกับมติ
สภามหาวิทยาลัยทักษิณ ในการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๕๑ เห็นชอบ
หลักการและนโยบายการบัญชี ซึ่งมีรายละเอียดตามบัญชีแนบท้ายประกาศ

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ เดือนตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

(ศาสตราจารย์ ดร.สุจินต์ จินายน)

นายกสภามหาวิทยาลัยทักษิณ

หลักการและนโยบายการบัญชี

หลักการบัญชี หมายถึง แนวปฏิบัติในการรวบรวม จัดบันทึก จำแนก สรุปผล และรายงาน เหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเงินของหน่วยงาน

นโยบายการบัญชี หมายถึง หลักการโดยเฉพาะ หลักเกณฑ์ ประเพณีปฏิบัติ กฎเกณฑ์หรือ วิธีปฏิบัติที่หน่วยงานใช้ในการจัดและนำเสนอการเงิน ซึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่าเหมาะสมกับการนำไปใช้ในการบันทึกบัญชีรายการทางบัญชี และการเปิดเผยข้อมูลในรายงานการเงิน เพื่อแสดงผล การดำเนินงาน ฐานะการเงิน และการเปลี่ยนแปลงฐานะการเงินของหน่วยงาน โดยถูกต้องตามที่ ควรและสอดคล้องกับหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ เมื่อใช้นโยบายการบัญชี ใดแล้วต้องถือปฏิบัติตามวิธีการบัญชานั้นอย่างสม่ำเสมอ เว้นแต่มีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงใน รอบปีบัญชีใด ก็ให้เปิดเผยการเปลี่ยนแปลงนั้นในรายงานการเงินปีนั้นๆ ด้วย

1. นโยบายการบัญชีทั่วไป ประกอบด้วย

1.1 ใช้หลักบัญชีคู่ (Double Entry) หมายถึง การกำหนดวิธีการลงบัญชี สำหรับ รายการเงินที่เกิดขึ้นครั้งหนึ่ง จะต้องลงบัญชีสองด้าน คือ เดบิตบัญชีหนึ่งและ เครดิตอีกบัญชีหนึ่ง ด้วยจำนวนเงินที่เท่ากัน

1.2 ใช้หลักการบัญชีแบบเกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis) หมายถึง หลักเกณฑ์ทาง บัญชีที่ใช้รับรู้รายการ และเหตุการณ์เมื่อเกิดขึ้น มิใช่รับรู้เมื่อมีการรับหรือจ่ายเงิน สด หรือรายการเทียบเท่าเงินสด

1.3 ใช้รอบระยะเวลาบัญชี (Accounting Period) ตามปีงบประมาณ คือ วันที่ 1 ตุลาคมปีปัจจุบัน ถึง วันที่ 30 กันยายนปีถัดไป โดยกำหนดรอบระยะเวลาบัญชี 1 รอบ เท่ากับ 1 ปีงบประมาณ หรือ 12 เดือน โดยจัดทำรายงานประจำเดือน

1.4 ใช้หลักการบัญชีบริษัทใหญ่ และบริษัทย่อย ในการบันทึกบัญชีรายการบัญชี ระหว่างกัน ในลักษณะของรายได้และค่าใช้จ่าย ทุกสิ้นปีแต่ละหน่วยจะโอนปิด บัญชีดังนี้

1.4.1 รายได้ที่หักไว้สำหรับเงินออมมหาวิทยาลัย ให้โอนปิดบัญชีเข้ารายได้เงิน ออมมหาวิทยาลัย

1.4.2 รายได้ที่ได้รับเงินตามแผนการใช้จ่ายเงินหลังหักค่าใช้จ่ายของหน่วยงาน ให้โอนปิดบัญชีเข้ารายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายของหน่วยงานย่อย

1.4.3 รายได้ที่ได้รับหลังจากหักเงินออมมหาวิทยาลัย และหักรายได้ตามแผนการ ใช้จ่ายเงิน จะโอนปิดบัญชีดังกล่าวเข้าบัญชีรายได้สูง(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่าย

1.5 การให้บริการ เริ่มต้นจากผู้รับบริการ ได้ดำเนินการลงทะเบียน หรือแจ้งความจำนงว่าจะใช้บริการ โดยมหาวิทยาลัยเป็นผู้ให้บริการจนแล้วเสร็จ หากการบริการใดจำเป็นต้องประเมินผล มหาวิทยาลัยต้องสำแดงผลดังกล่าวให้เป็นที่ประจักษ์ ถือเป็นบริการแล้วเสร็จ

2. นโยบายการบัญชีเกี่ยวกับสินทรัพย์

2.1 เงินสด และรายการเทียบเท่าเงินสด เช่น เงินฝากธนาคาร ธนาณัติ เช็ค ตั๋วแลกเงิน ฯลฯ รับรู้ตามมูลค่าที่ตราไว้

2.2 ลูกหนี้ค่าขายสินค้าหรือบริการ รับรู้ตามจำนวนเงินที่มีสิทธิได้รับชำระจากบุคคลภายนอก ซึ่งเกิดจากการขายสินค้าหรือให้บริการอันเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานและได้รับอนุญาตให้เก็บไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงาน ลูกหนี้ที่คาดว่าจะไม่สามารถเรียกเก็บเงินได้ ให้ตั้งบัญชีค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ การประมาณการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญและการตัดหนี้สูญให้ถือปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ

2.3 ลูกหนี้เงินยืม รับรู้ตามจำนวนเงินในสัญญาเงินยืม

2.4 วัสดุคงเหลือ รับรู้ตามราคาทุน และตีราคาวัสดุคงเหลือ กรณีวัสดุสิ้นเปลืองคงเหลือใช้วิธีเฉลี่ย กรณีวัสดุคงสภาพคงเหลือใช้วิธีเข้าก่อนออกก่อน

2.5 สินค้าคงเหลือ รับรู้ตามราคาทุนโดยวิธีเข้าก่อนออกก่อน หรือมูลค่าสุทธิที่จะได้รับแล้วแต่ราคาใดที่ต่ำกว่า

2.6 รายได้ค้างรับ รับรู้ตามมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ ซึ่งประกอบด้วย

2.6.1 รายได้จากเงินงบประมาณที่ยังมิได้รับตามคำขอเบิกเงินเหลือจ่าย

2.6.2 รับรู้ตามจำนวนค่าใช้จ่ายค้างจ่าย

2.6.3 รับรู้ตามจำนวนหนี้ที่ได้นับที่บัญชีไว้แล้ว แต่ยังมีได้ส่งคำขอเบิกในระบบ GFMIS กรณีเงินงบประมาณ

2.6.4 รายได้แผ่นดินที่ยังมิได้รับ

2.6.5 รายได้อื่นที่หน่วยงานยังไม่ได้รับชำระเงิน

2.7 ที่ดิน รับรู้ตามราคาทุน สำหรับที่ราชพัสดุให้แสดงรายการในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

2.8 อาคาร สิ่งปลูกสร้าง ครุภัณฑ์และอุปกรณ์ รับรู้ตามราคาทุนในกรณีที่ไม่มีอาชาราคาทุนได้ ให้ใช้ราคาตามมูลค่ายุติธรรม (Fair Value) ซึ่งเป็นจำนวนเงินที่จะสามารถแลกเปลี่ยนสินทรัพย์หรือชำระหนี้สินอันเป็นรายการที่เกิดขึ้นในขณะที่

ทั้งสองฝ่ายมีความรอบรู้และเต็มใจในการแลกเปลี่ยนและสามารถต่อรองกันได้อย่างเป็นอิสระ

รับรู้ทรัพย์สินเมื่อวันที่ 1 ของเดือนถัดไป หรือรับรู้ทรัพย์สินตามระบบ GFMIS

2.8.1 อาคารและสิ่งปลูกสร้างให้แสดงมูลค่าในส่วนที่หน่วยงานมีกรรมสิทธิ์ และไม่มีกรรมสิทธิ์ (ไม่รวมอาคารที่หน่วยงานเช่า) แต่ได้นำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน

2.8.2 ครุภัณฑ์และอุปกรณ์ ให้รับรู้รายการที่มีมูลค่าต่อหน่วย หรือต่อชุด หรือต่อกลุ่มตั้งแต่ 5,000 บาท สำหรับรายการที่จัดซื้อในปีงบประมาณ พ.ศ.2546 เป็นต้นไป

2.8.3 รายจ่ายที่ทำให้สินทรัพย์มีอายุการใช้งานยาวนานขึ้น หรือมีประสิทธิสูงขึ้น หรือมีคุณสมบัติใหม่ที่ไม่เคยมีมาก่อน จะรับรู้รายจ่ายดังกล่าวเป็นสินทรัพย์

2.9 สินทรัพย์ที่ไม่มีตัวตน เช่น โปรแกรมคอมพิวเตอร์ สิทธิการเช่า รับรู้ตามราคาทุน

2.10 สินทรัพย์ที่ไม่หมุนเวียนอื่น ประเภทศิลปะวัตถุและสิ่งของหายาก ให้รับรู้ตามราคาประเมิน โดยไม่ต้องคำนวณค่าเสื่อมราคา

3. นโยบายการบัญชีเกี่ยวกับหนี้สินและภาระผูกพัน

3.1 เจ้าหนี้ รับรู้เมื่อวันที่ได้รับใบเบิกเงินจากหน่วยงานย่อย แต่ยังมีได้ชำระเงินและสามารถระงับมูลค่าสินค้าและบริการได้ชัดเจน

3.2 ใบสำคัญค้างจ่าย รับรู้เมื่อได้รับใบขอเบิกเงินจากบุคลากรมหาวิทยาลัย รวมถึงการรับใบสำคัญที่รองจ่ายจากเงินทดรองราชการ

3.3 รายได้รอการรับรู้ รับรู้เมื่อได้รับบริจาค หรือได้รับความช่วยเหลือเป็นเงิน หรือสินทรัพย์ และได้รับอนุญาตให้เก็บไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงาน

3.3.1 เงินที่ได้รับไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์ หรือสินทรัพย์ที่ได้รับที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่มหาวิทยาลัย ภายในรอบระยะเวลาบัญชี ให้บันทึกเป็นรายได้ตามที่กำหนดไว้ในนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับรายได้

3.3.2 เงินที่ได้รับระบุวัตถุประสงค์ หรือสินทรัพย์ที่ได้รับก่อให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงานมากกว่า 1 รอบระยะเวลาบัญชี ให้บันทึกเป็นหนี้สินและทยอยรับรู้เป็นรายได้อย่างสมเหตุสมผลตลอดระยะเวลา เพื่อจับคู่รายได้กับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง

- 3.3.3 สินทรัพย์ที่ได้รับมีราคาต่อหน่วย หรือต่อชุด หรือต่อกลุ่มต่ำกว่า 5,000 บาท ให้บันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายควบคู่กับบัญชีรายได้
- 3.4 เงินรับฝากและเงินประกัน ได้แก่ เงินที่มหาวิทยาลัยหรือส่วนงานฝากไว้ โดยมีเงื่อนไข หรือเงื่อนไขที่จะต้องจ่าย รับรู้เมื่อได้รับเงิน
- 3.5 รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลังรับรู้เมื่อปิดบัญชีรายได้แผ่นดินและบัญชีรายได้แผ่นดินนำส่งคลัง ณ วันที่จัดทำรายงาน แต่มีภาระผูกพันที่จะต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน
- 3.6 รายได้จากเงินนอกงบประมาณรับล่วงหน้ารับรู้เมื่อได้รับเงิน และให้รับรู้เป็นรายได้ตามสัดส่วนระยะเวลาที่ให้บริการ รายได้จากเงินนอกงบประมาณรับล่วงหน้าที่ไม่ได้รับอนุญาตให้เก็บไว้ใช้ในปีต่อไปให้โอนปิดเข้ารายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายมหาวิทยาลัย ยกเว้น
- 3.6.1 รายได้ที่หักไว้สำหรับเงินออมมหาวิทยาลัย ให้ปิดเข้ารายได้เงินออมมหาวิทยาลัย
- 3.6.2 รายได้ที่ได้รับเงินตามแผนการใช้จ่ายเงินหลังหักค่าใช้จ่ายของหน่วยงาน ให้ปิดเข้ารายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายของหน่วยงานย่อย
- 3.7 หนี้สิน หรือภาระผูกพันที่อาจเกิดขึ้นภายใน โดยสัญญา หรือข้อผูกมัดที่เป็นนัยสำคัญแต่ยังไม่สามารถระบุจำนวนได้อย่างถูกต้อง ให้มหาวิทยาลัยเปิดเผยข้อมูลไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน

4. นโยบายการบัญชีเกี่ยวกับทุน

- 4.1 ทุน รับรู้เมื่อเริ่มต้นปฏิบัติตามระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง ซึ่งเกิดจากผลต่างระหว่างสินทรัพย์และหนี้สิน
- 4.1.1 ทุน ที่เกิดจากบัญชีวัสดุ หรือสินค้างเหลือ ณ วันที่เริ่มต้นปฏิบัติตามระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง ให้ตรวจนับจำนวนคงเหลือ และหามูลค่าราคาทุนของวัสดุหรือสินค้างเหลือ แล้วขึ้นบัญชีเป็นสินทรัพย์ และบัญชีทุน
- 4.1.2 ทุน ที่เกิดจากบัญชีสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ณ วันที่เริ่มต้นปฏิบัติตามระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง ให้นำมูลค่าอาคารและสิ่งปลูกสร้าง ยานพาหนะ ครุภัณฑ์และอุปกรณ์ ที่มีมูลค่าตั้งแต่ 30,000 บาท โดยได้ดำเนินการภายใต้หลักเกณฑ์การตีราคาทรัพย์สินที่ปรากฏตามหนังสือกรมบัญชีกลาง คำวนที่สุดที่ กค 0528.2/ว 33545 ลงวันที่ 16 พฤศจิกายน

2544 ขึ้นบัญชีเป็นสินทรัพย์ และบัญชีทุน ซึ่งเกิดจากผลต่างระหว่าง บัญชีสินทรัพย์ และบัญชีค่าเสื่อมราคาสะสม

4.1.3 ทุน ที่เกิดจาก บัญชีลูกหนี้ค่าขายหรือบริการ ณ วันที่เริ่มต้นปฏิบัติตาม ระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง ให้สำรวจจำนวนเงินลูกหนี้ ค่าขายสินค้า หรือ บริการที่ยังมิได้ชำระเงินจากทะเบียน หรือเอกสารที่เกี่ยวข้องแล้วขึ้น บัญชีเป็นสินทรัพย์ และบัญชีทุน

5. นโยบายการบัญชีเกี่ยวกับรายได้

- 5.1 รายได้จากเงินงบประมาณ รับรู้เป็นรายได้เมื่อได้รับเงินจากกรมบัญชีกลาง และ รับรู้เงินรายได้ตามคำขอเบิกเงินเหลือจ่ายที่ยังไม่ได้รับเงิน ณ วันสิ้น ปีงบประมาณด้วย กรณีเป็นเงินงบประมาณจ่ายขาดจากรัฐบาล หรือได้รับเงิน งบประมาณที่เบิก เพื่อจ่ายชำระภาระผูกพันและรับรู้เมื่อได้รับแจ้งหลักฐานการ จ่ายเงิน ให้ผู้มีสิทธิกรณีเป็นการเบิกหักผลส่ง หรือเป็นการจ่ายตรงจากรัฐบาล
- 5.2 รายได้จากการขายสินค้าหรือบริการ เป็นรายได้ที่ได้รับจากการขายสินค้าและ บริการ สำหรับหน่วยงานที่สภามหาวิทยาลัยอนุมัติ หรือมีระเบียบกำหนดไว้เป็น อย่างอื่น สามารถเก็บรายได้ดังกล่าวนี้ไว้เพื่อใช้จ่ายในการดำเนินงานของตนเอง รายได้จากการขายสินค้าจะรับรู้เมื่อหน่วยงานส่งมอบสินค้าให้กับผู้ซื้อแล้ว และรายได้จากการให้บริการจะรับรู้ตามสัดส่วนระยะเวลาที่ให้บริการ หรือเมื่อรับ เงิน
- 5.3 รายได้จากเงินกู้ของรัฐบาล รับรู้เมื่อได้รับเงิน ในกรณีที่แหล่งเงินกู้ออกเงินกู้ให้กับ มหาวิทยาลัยโดยตรง หรือรับรู้รายได้จากเงินกู้ของรัฐบาลพร้อมกับรับรู้ค่าใช้จ่าย ในกรณีที่แหล่งเงินกู้ออกเงินตรงให้แก่เจ้าหน้าที่
- 5.4 รายได้จากการช่วยเหลือ และรายได้จากเงินบริจาค รับรู้เมื่อได้รับเงิน
- 5.4.1 เงินที่ได้รับไม่ได้ระบุวัตถุประสงค์ ให้รับรู้เป็นรายได้ทั้งจำนวน
- 5.4.2 เงินที่ได้รับระบุวัตถุประสงค์ให้ทยอยรับรู้เป็นรายได้ตามสัดส่วนค่าใช้จ่าย
- 5.4.3 สินทรัพย์ที่ได้รับซึ่งให้ประโยชน์แก่มหาวิทยาลัยมากกว่า 1 รอบระยะเวลา บัญชี ให้ทยอยรับรู้รายได้ตามมูลค่าของอายุการใช้งานของสินทรัพย์ที่ได้รับ
- 5.4.4 สินทรัพย์ที่ได้รับซึ่งให้ประโยชน์แก่มหาวิทยาลัยภายในรอบระยะเวลาบัญชี หรือมีราคาต่อหน่วย หรือต่อชุด หรือต่อกลุ่มต่ำกว่า 5,000 บาท ให้รับรู้เป็น รายได้ทั้งจำนวน

5.4.5 รายได้แผ่นดิน รับรู้เมื่อเกิดรายได้ ณ วันที่จัดทำรายงานให้ปิดบัญชีรายได้แผ่นดินและบัญชีรายได้แผ่นดินนำส่งคลังไปเข้าบัญชีรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลังเพื่อแสดงภาระผูกพันที่มหาวิทยาลัยจะต้องนำเงินส่งคลัง

6. นโยบายการบัญชีเกี่ยวกับค่าใช้จ่าย

6.1 ค่าใช้จ่ายของมหาวิทยาลัย เช่น ค่าใช้จ่ายบุคลากร ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน และ ค่าใช้จ่ายงบกลาง รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายเมื่อค่าใช้จ่ายนั้นเกิดขึ้น

6.2 รายได้แผ่นดินนำส่งคลัง รับรู้เมื่อมหาวิทยาลัยนำเงินส่งคลังและ ณ วันที่จัดทำรายงานให้ปิดบัญชีรายได้แผ่นดินนำส่งคลัง และบัญชีรายได้แผ่นดินไปเข้าบัญชีรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง เพื่อแสดงภาระผูกพันที่หน่วยงานต้องนำส่งเงินคลัง

6.3 หนี้สงสัยจะสูญ จะประมาณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และรับรู้หนี้สงสัยจะสูญเป็นค่าใช้จ่ายกับค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญในรอบระยะเวลาบัญชีนั้น

การประมาณจำนวนหนี้สงสัยจะสูญ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี ให้คำนวณจากงบวิเคราะห์ลูกหนี้

6.4 ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ให้คิดตามวิธีเส้นตรง ไม่มีราคาซาก (ราคาซาก = 0) รับรู้ ณ วันสิ้นงวดบัญชี โดยคิดค่าเสื่อมเป็นรายเดือน

6.5 สินทรัพย์ที่หมดอายุการใช้งานแล้วให้คงมูลค่าไว้ในบัญชี 1 บาท จนกว่าจะมีการจำหน่ายสินทรัพย์ออกจากระบบบัญชี

6.6 ค่าวัสดุ รับรู้ตามราคาทุน การตีราคาค่าวัสดุสิ้นเปลืองใช้วิธีเฉลี่ย กรณีการตีราคา ค่าวัสดุคงสภาพใช้วิธีเข้าก่อนออกก่อน ณ วันสิ้นงวดบัญชี

6.7 ค่าตัดจำหน่าย คำนวณค่าใช้จ่ายตามวิธีเส้นตรง โดยให้มีอายุการใช้ประโยชน์ไม่เกิน 20 ปี

6.8 หนี้สูญ เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดจากยอดลูกหนี้ที่ได้ทวงถามและดำเนินการติดตามเก็บหนี้ตามกระบวนการทางกฎหมายจนถึงที่สุดแล้ว แต่ไม่ได้รับชำระหนี้ และตัดจำหน่ายออกจากบัญชีในระหว่างงวดบัญชีตามที่ได้รับอนุมัติ

การตัดรายการหนี้สูญจากบัญชีให้เป็นอำนาจของคณะกรรมการการเงินและทรัพย์สิน